

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Развод и законна раздяла

В областта на гражданското правосъдие текущите процедури и производства, започнали преди края на преходния период, ще продължат съгласно правото на ЕС. Въз основа на взаимно споразумение с Обединеното кралство порталът e-Justice ще поддържа информацията, свързана с Обединеното кралство, до края на 2024 г.

Развод и законна раздяла**Северна Ирландия****1 Какви са условията за получаване на развод?**

В Северна Ирландия нормативната уредба за разводите се съдържа в Указа за бракоразводните дела (Северна Ирландия) от 1978 г. („Указа от 1978 г.“).

Съпруг или съпруга може да получи развод, като представи в съда молба в писмен вид (наричана „искова молба“). Лицето, което подава искава молба за развод, се нарича ищец, а другата страна се нарича ответник. Ищецът трябва да докаже, че бракът е неоправимо разстроен, и да предостави доказателства за наличието на един от пет определени факта (вж. отговора на въпрос 2 по-долу). Искане за развод не може да се подава в рамките на първите две години от брака. Могат обаче да се използват доказателства от този двугодишен период, за да се докаже, че бракът е неоправимо разстроен.

2 Какви са основанията за развод?

Единственото основание за развод е неоправимото разстройство на брака. Обикновено, за да докаже, че бракът е неоправимо разстроен, ищецът трябва да докаже един или повече от следните факти:

че ответникът е нарушил съпружеската вярност, като е изневерил. Този факт не може да служи за основание, ако, след като ищецът е узнал за изневярата, той/тя продължава да живее с ответника в продължение на период, надвишаващ 6 месеца, или периоди, заедно надвишаващи 6 месеца,

че ответникът се е държал по такъв начин, че няма разумно основание да се очаква от ищеца да продължи да живее с него или нея. Този факт не може да служи за основание, ако страните са продължили да живеят заедно в продължение на 6 месеца или повече след датата на последния инцидент поради неразумно поведение,

че ответникът е изоставил ищеца в продължение на непрекъснат период от две години, непосредствено преди представяне на искането, че страните са живели разделено за непрекъснат период от две години, непосредствено преди представяне на искането и ответникът е съгласен с допускането на развода,

че страните са живели разделени за непрекъснат период от пет години непосредствено преди представянето на исковата молба. Съгласието на ответника не е необходимо и той/тя може да се противопостави на развода на основание, че той ще доведе до сериозни финансови или други затруднения.

Когато се преценява дали ответникът е изоставил ищеца или дали страните са живели разделени за продължителен период, не се вземат предвид никакви периоди (непревишаващи общо 6 месеца), през които страните са се събирали да живеят заедно. Такива периоди обаче не се отчитат като част от периода на изоставяне или раздяла.

Ако на база на доказателствата съдът е убеден, че бракът е разстроен неоправимо, той постановява условно решение за развод (съдебно решение, водещо до допускането на развод).

Процесът по развода приключва, когато условното решение стане окончателно. Искане за придаване на окончателност на условното решение за развод може да бъде подадено шест седмици и един ден след датата на постановяване на условното решение. Ако искането не бъде подадено в срок до 12 месеца от постановяване на условното решение, от ищеца може да бъде поискано да представи клетвена декларация (писмени показания под клетва) относно причините за забавянето. При определени обстоятелства ответникът може да подаде искане за придаване на окончателност на решението. Страните не могат да сключват нов брак, докато не бъде уважено искането за окончателно решение.

3 Какви са правните последици от развода за:**3.1 личните отношения между съпрузите (напр. фамилното име)**

Няма специални правила, уреждащи отношенията след развода. От страните обаче повече не се очаква да живеят заедно и, ако съпругата е приела фамилното име на своя съпруг, тя има право да реши да си върне моминското име.

3.2 подялбата на имуществото на съпрузите

Законът от 1978 г. съдържа подробни разпоредби, които дават възможност на съда да реши въпросите, касаещи имуществото на страните, и да уреди финансовите отношения между тях и финансовите отношения с децата от семейството.

С постановяване на решението за допускане на развод или след това съдът може да издаде едно от следните разпореждания:

разпореждане за периодични плащания,

разпореждане за изплащане на еднократна сума,

разпореждане за уреждане на имуществените отношения,

разпореждане за поделение на пенсия или разпореждане за отделяне на средства за пенсия.

Преди да издаде разпореждането, съдът разглежда всички обстоятелства по делото. Първото му съображение обаче е интересът на всички деца от семейството, които не са навършили 18-годишна възраст.

3.3 малолетните и непълнолетните деца на съпрузите

След развода и двамата родители продължават да носят родителска отговорност за децата от брака, както и задължение да издържат ненавършилият пълнолетие деца, които са живели като деца от семейството.

Ако има малолетно дете (под 16 години) или дете над 16 години, което продължава своето образование или обучение за овладяването на занаят или професия, ищецът трябва да попълни формуляр (формуляр M4), в който се посочват договореностите относно детето. Чрез формуляра настоятелно се препоръчва всяка от страните да се опита да постигне споразумение по предложенията за бъдещето на детето. Ако обаче

споразумение не може да бъде постигнато, ответникът има възможност да представи мнението си по предложените мерки и съдът може да упражни своите правомощия в съответствие със Указа за децата (Северна Ирландия) от 1995 г. (например да определи къде да живее детето).

3.4 задължението за изплащане на издръжка на другия съпруг?

При развода задължението за издръжане на другия съпруг се прекратява, освен дотолкова, доколкото съдът е постановил решение за изплащане или делба на имуществото.

4 Какво на практика означава правният термин „законна раздяла“?

Иск за законна раздяла може да бъде предявен, ако бракът е разстроен, но — поради една или друга причина — ищецът не желае да получи развод. Ако ищецът получи решение за законна раздяла, тя/той не е необходимо да живее повече със своя/та съпруг/а. Тя/той обаче няма да може да сключи нов брак. След постановяването на решение за законна раздяла е възможно да се подаде искане за развод.

5 Какви са условията за законна раздяла?

За постановяване на решение за законна раздяла не е необходимо да се доказва, че бракът е непоправимо разстроен.

6 Какви са правните последици от законната раздяла?

От съпрузите повече не се очаква да живеят заедно. Ако има действащо решение за законна раздяла и единият от съпрузите почине без да е направил завещание (без да остави завещание), неговото/нейното имущество се разпределя, както ако другият съпруг вече е бил починал, и всички облаги, които той/тя би получил/а, ще бъдат изгубени. Правомощията на съда по отношение на подялбата на имуществото при законна раздяла обикновено са същите, както при развод. Съдът обаче не може да постанови решение за поделение на пенсия.

7 Какво означава на практика терминът „унищожаване на брака“?

Решение за недействителност се постановява, когато ищецът докаже, че бракът е нищожен или унищожаем. Нищожният брак е такъв, който изобщо не е трябвало да бъде сключван и за който се счита, че никога не е имал правен статут. Унищожаемият брак се признава и продължава да съществува до неговото разтрогване.

8 Какви са условията за унищожаване на брака?

Бракът е нищожен, ако бъде доказан един от следните факти:

страните имат твърде близка родствена връзка,

някоя от страните е под шестнадесетгодишна възраст,

не са спазени точните формалности за сключването на брака,

към момента на сключването на брака едната от страните вече е била законно женена/омъжена,

страните не са от противоположни полове (едната страна трябва да е от мъжки пол, а другата — от женски),

в случай на полигамен брак, сключен извън Северна Ирландия, единият от съпрузите е бил с местожителство в Северна Ирландия към момента на брака.

Бракът е унищожаем, ако бъде доказан един от следните факти:

той не е консумиран поради неспособност на единия от съпрузите,

единият от съпрузите е отказал да го консумира,

единият от съпрузите не е дал действително съгласие за брака (например защото той/тя е бил/а под натиск и е бил/а принуден/а да се съгласи или е бил/а заблуден/а относно естеството на церемонията),

към момента на сключване на брака единият от съпрузите е страдал от психическо заболяване,

към момента на сключване на брака единият от съпрузите е страдал от заразно венерическо заболяване,

към момента на сключване на брака съпругата е била бременна от друго лице, различно от съпруга.

Ако исковата молба за постановяване на решение за нищожност е основана на един от последните четири аргумента, тя трябва да бъде подадена в рамките на три години, считано от сключването на брака. При определени обстоятелства обаче съдът може да даде разрешение за подаването на такава молба след изтичане на посочения период.

Ако исковата молба е основана на последните два факта, ищецът ще трябва да докаже, че към момента на сключване на брака той/тя не е знаел/а за заболяването или бременността.

Съдът няма да постанови недействителност на унищожаем брак, ако ответникът докаже:

че ищецът е знаел, че бракът може да бъде унищожен, но е постъпил по начин, показващ, че той/тя вярва, че унищожаване няма да бъде поискано, както и

че това би било несправедливо.

9 Какви са правните последици от унищожаването на брака?

Ако бракът е нищожен, то той е недействителен и се счита за изобщо никога неключван. Ако бракът е унищожаем, той се счита за недействителен, считано от датата, на която решението за недействителност стане окончателно.

10 Съществуват ли алтернативни извънсъдебни способи за решаване на въпросите, свързани с развода, без да се стига до съд?

В Северна Ирландия съществуват няколко агенции, които предоставят услуги по медиация (например Relate). Медиацията може да помогне за уреждането на практическите аспекти на развода, включително финансовите условия и въпросите, свързани с родителските права.

11 Къде се подава заявление (иск/искане) за развод/законна раздяла/унищожаване на брака? Какви формалности трябва да бъдат спазени и какви документи трябва да бъдат приложени към заявлението?

Исковите молби за развод, законна раздяла или унищожаване на брака могат да бъдат предявявани или във Висшия съд или в окръжен съд по разводите. Ако обаче ответникът изпрати отговор по молба, която е представена в окръжен съд, въпросът се отнася към Висшия съд.

Адресите и телефонните номера на съдилищата са на разположение на уебсайта на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#).

За образуването на производство трябва да представите пред съответния съд набор от формуляри заедно с:

вашето оригинално удостоверение за брак (не фотокопие), придружено от заверен превод и клетвена декларация, ако бракът е сключен извън Северна Ирландия,

оригинално удостоверение за раждане на всяко едно дете от семейството под 18-годишна възраст (то трябва да бъде в пълния вариант, в който са посочени всички данни за родителите и детето),

копие на всяко съдебно решение, посочено в исковата молба,

оригинал плюс две копия на всяко споразумение (например по отношение на финансовите въпроси), което следва да бъде постановено като решение на съда, както и

съдебната такса (информация относно актуалната такса може да бъде получена от съдебната служба).

Съдебната служба може да предостави копия на формулярите и да обясни как следва да бъдат попълнени те. Персоналът на съда обаче не може да предоставя правни съвети или да Ви казва какво да кажете.

12 Може ли да бъде получена правна помощ за покриване на разходите по производството?

Вие имате право да кандидатствате за правна помощ. Размерът на предоставената финансова помощ обаче (ако изобщо има такава) се определя след извършването на оценка на финансовите средства. Дори ако според оценката отговаряте на финансовите условия, може да се наложи да направите финансова вноска за покриване на част от разходите. По споразумение тази вноска може да бъде платена на Отдела за правна помощ през определен период от време. В допълнение към критериите за финансова допустимост трябва да отговаряте на условията на оценката на основателността, т.е. трябва да има разумни основания за образуване на производството или за защитата в рамките на производството и това трябва да е целесъобразно при всички обстоятелства.

13 Възможно ли е да се обжалва решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака?

Окончателното решение за допускане на развод или за унищожаване на брака не може да се обжалва, ако засегнатата страна е имала възможност да обжалва условното решение, но не го е направила. Също така решенията, които са постановени със съгласието на страните, може да бъдат обжалвани, само ако съдът допусне това. Апелативният съд разполага с редица правомощия и може да потвърди, отмени или измени първоначалното решение.

14 Какво следва да се направи, за да се признае в държавата членка решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, което е издадено от съд в друга държава членка?

В Регламент (ЕО) № 1347/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. („Регламентът“) е предвидено, че решение за развод, законна раздяла или унищожаване на брака, постановено в една държава членка, се признава в други държави членки без изискване за специални процесуални действия (освен предвиденото в самия регламент).

Всяка заинтересована страна може да подаде искане за признаването на дадено решение, а основанията за непризнаване са строго ограничени (например признаване може да бъде отказано, ако решението противоречи на обществената политика).

Искането за признаване трябва да бъде отправено до Висшия съд в Северна Ирландия.

Ако Регламентът не се прилага, решението може да е обект на член 46 от Закона за семейното право от 1986 г., в който са посочени общите условия за признаване на чуждестранен развод, законна раздяла или унищожаване.

Искането за признаване на чуждестранен развод, раздяла или унищожаване на брак трябва да бъде отправено до Висшия съд. Искането се подава под формата на искова молба, към която се прилага копие от решението за допускане на развод, раздяла или унищожаване.

15 Към кой съд следва да се обърне, за да се противопостави на признаването на решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, издадено от съд в друга държава членка? Каква е процедурата в такива случаи?

Тъй като Висшият съд е компетентен по признаването на развод, раздяла или унищожаване на брак (както според Регламента, така и според Закона за семейното право от 1986 г.), всеки случай на противопоставяне на предложено признаване също се разглежда от въпросния съд. Основанията за непризнаване са посочени в член 15 от Регламента и член 51 от Закона за семейното право от 1986 г.

16 Кой е приложимият закон при бракоразводни дела, когато съпрузите не живеят в държавата членка на съда, който разглежда делото, или са граждани на различни държави?

Ако съдът в Северна Ирландия реши, че е компетентен да разгледа развода, раздялата или унищожаването на брака, той прилага правото на Северна Ирландия.

Съдът в Северна Ирландия е компетентен да разглежда развод или законна раздяла (дори ако бракът е сключен в чужбина), ако:

съдът има компетентност според Регламента, или

никой съд в договаряща държава (това означава една от държавите, която е била от първоначалните страни по Регламента, или държава, която е приела Регламента след това) не е компетентен според Регламента и някоя от страните в брака е била с местожителство в Северна Ирландия към момента на образуване на производството.

Съдът в Северна Ирландия е компетентен да разгледа производство за нищожност на брака (дори бракът да е сключен в чужбина), ако:

съдът има компетентност според Регламента, или

никой съд в договаряща държава не е компетентен според Регламента и някоя от страните в брака:

е била с местожителство в Северна Ирландия към датата на образуване на производството, или

е починала преди споменатата дата и при смъртта си или е била с местожителство в Северна Ирландия, или е била с обичайно местопребиваване в Северна Ирландия през период от една година, приключващ на датата на смъртта.

Свързани връзки

Съдебна служба на Северна Ирландия

Повече информация относно правната помощ е на разположение на уебсайта на [Отдела за правна помощ на Северна Ирландия](#).

Повече информация относно медиацията е на разположение на уебсайта на „[Relate NI](#)“ и уебсайта на „[UK College of Family Mediators](#)“ (Колегия на семейните медиатори на Обединеното кралство).

Тази уеб страница е част от „[Вашата Европа](#)“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 18/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.